

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยอันมีผลกระทบเชื่อมโยงจากบริบทสังคมโลกและ การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การจัดการอาชีวศึกษานับเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนในด้านวิชาชีพเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 ที่มีเจตนารมณ์มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยสถานศึกษาในสังกัดที่จัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม ศิลปกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมสิ่งทอ หรือประเภท วิชาอื่นๆ ได้เล็งเห็น ความสำคัญในการที่จะพัฒนาให้นักเรียน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา มีประสบการณ์ทั้งในด้านสาขาวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะความรู้ในด้านการเป็นผู้นำ และมีความเป็นประชาธิปไตย จึงมีนโยบายให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ สอดคล้องกับระบบการเรียน มุ่งเน้นให้นักเรียน นักศึกษาได้ทำกิจกรรมควบคู่ไปกับการเรียน โดยให้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ในรูปแบบขององค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการบริหารองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ระดับชาติ, 2557)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการไว้ คือ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สาระสำคัญอีกอย่างใน หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 : 12) กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 1) ให้ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสภาพปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ซึ่งหากผู้เรียนไม่รู้จักตนเองและสภาพแวดล้อมที่ดีพอ และไม่อาจปรับตัวได้ อาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาเพศสัมพันธ์ ในวัยเรียน ปัญหานิยมฟุ้งเฟ้อ ซึ่งในภายภาคหน้าจะเกิดผลเสีย

ต่อการล้มคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ รวมถึงวัฒนธรรมอันดีงามของชาติไป จำเป็นที่การจัดการศึกษาของประเทศจะต้องเร่งพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อสามารถพัฒนา คนของประเทศให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสังคมที่เปลี่ยนแปลง และร่วมมือแข่งขันได้อย่างเหมาะสม ทัดเทียม โดยสามารถดำรงความเป็นไทยได้ในประชาคม โลก งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาช่วยส่งเสริมสนับสนุน ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการ ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จากการศึกษารายละเอียด หน้าที่และความรับผิดชอบของ งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา การดำเนินงานจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและองค์การวิชาชีพใน อนาคตแห่งประเทศไทย (อวท.) สามารถสรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 ที่ระบุหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ 12 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมชมรม ด้านการ จัดกิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย (อวท.) ด้านกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ สถานศึกษา สังคม ชุมชนและกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ด้าน กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านกิจกรรมลูกเสือและนักศึกษาวิชาทหาร ด้าน กิจกรรมกีฬา นันทนาการและวัฒนธรรมในสถานศึกษา ด้านกิจกรรมหน้าเสาธง ด้านการ ประสานงาน ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษา ด้านการสรุป ประเมินผลและนำเสนอฝ่ายบริหารและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ด้านการ จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเสนอโครงการและรายงานการปฏิบัติงาน ด้านการดูแล รักษา ทรัพย์สิน ของสถานศึกษา ตามที่ได้รับมอบหมายและด้านการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2548 : 13)

งานกิจกรรมนักศึกษา วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง คติ ปรีชา (2550 : 6) ได้กล่าวโดย สรุปว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างลำปางยังไม่ ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาเป็นปัญหาและพบบ่อย เช่นการประ พฤติไม่เหมาะสม การหนีเรียน การไม่เข้าร่วมกิจกรรมองค์การและชมรมวิชาชีพ การมั่วสุมตาม หอพัก บ้านเช่าสถานบันเทิง ห้างสรรพสินค้า เพื่อดื่มสุรา เสพยาเสพติด การมั่วสุมทางเพศ การ เล่นการพนัน และการทะเลาะวิวาท เป็นต้น ซึ่งผิดระเบียบของวิทยาลัยสารพัดช่างลำปางจาก ข้อมูลงานปกครองและงานกิจกรรมนักศึกษา มีนักศึกษาจำนวนมากที่ถูกลงโทษภาคทัณฑ์และ ตัดคะแนนความประพฤติ ตลอดจนไม่ผ่านการประเมินผลงานกิจกรรมองค์การและชมรมวิชาชีพ ต้องลงทะเบียนปฏิบัติงานซ่อมเสริมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และ เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อปรับ พฤติกรรมอยู่เสมอในทุกภาคเรียน นอกจากนั้นยังพบว่าระบบ การบริหารจัดการของฝ่ายพัฒนา การศึกษา ได้รับความร่วมมือจากครูที่ปรึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานดูแลช่วยเหลือ และให้ คำปรึกษาแก่นักเรียนนักศึกษายังไม่ดีเท่าที่ควรทำให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ได้มาตรฐานการ

อาชีวศึกษา Good (1973 : 9) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน นักศึกษา เป็นโปรแกรมและการจัดการดำเนินงาน ซึ่งนักเรียนหรือสถาบันจัดทำขึ้น มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างความเพลิดเพลิน เพิ่มพูนความรู้ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ ไม่มีการให้คะแนนหรือหน่วยกิต ต้องจัดหาเงินเพื่อดำเนินการเองและอยู่ภายใต้การควบคุมของสถานศึกษานั้นๆ (ศิริรักษ์ นาคพงศ์, 2547 : 100) ได้กล่าวโดยสรุปว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนส่วนใหญ่ขาดการสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมและความจริงจังในการนิเทศกำกับติดตามงาน (สง่า พุ่มพวง, 2548 : 34) ได้กล่าวโดยสรุปว่า การดำเนินงาน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเตรียมการวางแผนการดำเนินงาน ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการกำกับติดตามประเมินการรายงาน ครูขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการแนวทางวิธีในการดำเนินงาน (โณมฉาย กาศโอสถ, 2556 : 2) ได้กล่าวโดยสรุปว่า การบริหารกิจการนักเรียน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังขาดความชัดเจนเกี่ยวกับโครงสร้างของรูปแบบรวมถึงองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารทั้งในด้านองค์คณะบุคคลที่ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร และขอบข่ายงานกิจการนักเรียนที่ยังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดในสถานศึกษารวมถึงด้านกระบวนการบริหาร กิจการนักเรียนที่ไม่มีแนวทางที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมซึ่งในปัจจุบันนี้ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นผู้กำหนดขึ้นเอง ดังนั้นรูปแบบที่จะดำเนินการจึงเป็นเรื่องของแต่ละสถานศึกษาจึงก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อความเชื่อมโยงระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่ายทั้งภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังจะเห็นได้จากปัญหาพฤติกรรมต่างๆ ของนักเรียนในสังคมปัจจุบัน (หนังสือพิมพ์ : ASTV ผู้จัดการออนไลน์, 2558) ได้กล่าวโดยสรุปว่า จากปัญหาเด็กอาชีวศึกษา ส่งผลให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(เลขาธิการ กอศ.) นายอดิพันธ์ ปากบารา เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (เลขาธิการ กช.) พร้อมด้วยผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มเสี่ยง จำนวน 30 แห่ง ร่วมกันประชุมเพื่อกำหนดมาตรการแก้ปัญหาความรุนแรงและทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา มีข้อสรุปร่วมกันว่า ให้จำแนกเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มสีขาว ที่มีความประพฤติดี มีพื้นฐานชีวิตที่ดีและไม่มีความเสี่ยงจะเปลี่ยนพฤติกรรม กลุ่มสีเทา เด็กที่มีปัญหาในชีวิตและมีแนวโน้มจะกระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือก่อเหตุวิวาทได้ กลุ่มสีดำ เด็กที่มีพฤติกรรมก่อเหตุวิวาทเป็นประจำ และสุดท้ายกลุ่มศิษย์เก่า ทั้งนี้ ในการดูแลจะเน้นเด็กกลุ่มสีเทา และสีดำเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งครูที่ปรึกษาจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการคัดกรองเด็กแต่ละกลุ่ม และจะส่งข้อมูลให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ขณะที่ในการพัฒนาจะให้ครูจัดกิจกรรมดูแลเด็กเป็นพิเศษ เพื่อกระตุ้นให้เด็กเห็นความสำคัญของตนเอง เช่น กิจกรรมวันคล้ายวันเกิด กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน ส่วนกลุ่มศิษย์เก่า นั้นจะ

ประสานให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาช่วยดูแลและขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ไปเยี่ยมบ้านศิษย์เก่าด้วย

ดังนั้นถ้าหากสถานศึกษามีการใช้ระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ยังขาดความเข้าใจ ละเลย และมองข้ามความสำคัญของการดำเนินงานจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา ซึ่งเจตนารมณ์ของระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ต้องการที่จะพัฒนาสมาชิกองค์การนักวิชาชีพให้เป็นคนดีและมีความสุข และพัฒนาสมาชิกองค์การนักวิชาชีพให้เป็นคนเก่งและมีความสุข ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนให้สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายจิตใจสติปัญญา ความรู้และคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนา นักเรียน นักศึกษา ให้เป็นคนดีและมีความสุขและให้นักเรียน นักศึกษาเป็นคนเก่งและมีความสุข

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจต้องการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษาตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมนักเรียนเรียนนักศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ

2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษาตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งขอบเขตการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีขอบเขตของการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหา คือ มุ่งศึกษาศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถาน

ศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ ประกอบด้วย 2 เป้าหมาย
 1. ด้านการพัฒนาสมาชิกองค์การนักวิชาชีพ ให้เป็นคนดี และมีความสุข 2. ด้านการพัฒนา
 สมาชิกองค์การนักวิชาชีพให้เป็นคนเก่งและมีความสุข (วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก : 2557)

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชากร ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ จำนวนทั้งหมด 73 แห่ง (สำนักงาน
 คณะกรรมการการอาชีวศึกษา : 2557)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1. ผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ 2. รองผู้อำนวยการฝ่าย
 กิจการฯ 3. ครูหัวหน้างานกิจกรรมฯ 4. ครูที่ปรึกษาองค์การนักวิชาชีพฯ จากจำนวน
 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ จำนวน 63 แห่ง ได้จาก
 การเปิดตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986 : อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด,
 2554 : 43) รวมทั้งสิ้น 252 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา คือ สภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ตามระ
 เบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาภาคเหนือ
 โดยการแบ่งกิจกรรมหลักออกเป็น 2 เป้าหมาย 10 ด้าน ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 การพัฒนาสมาชิกให้เป็น คนดีและมีความสุข ประกอบด้วยแผนพัฒนา
 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเสริมสร้างบุคลิกภาพและความรับผิดชอบต่อสังคม
2. ด้านการเสริมสร้างสุขภาพ กีฬาและนันทนาการ
3. ด้านการเสริมสร้างพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
4. ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม
5. ด้านการส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาสมาชิกให้เป็น คนเก่งและมีความสุข ประกอบด้วย
 แผนพัฒนา 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. ด้านการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
4. ด้านการพัฒนาความรู้ และความสามารถทางวิชาการ
5. ด้านการพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้มีมาตรฐานสู่สากล

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหาเพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ประกอบด้วย 2 เป้าหมาย 1. ด้านการพัฒนาสมาชิก อวท. ให้เป็นคนดีและมีความสุข 2. ด้านการพัฒนาสมาชิกองค์การนักวิชาชีพ ให้เป็นคนเก่งและมีความสุข (วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก : 2557)

2. ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหาร การศึกษา การบริหารสถานศึกษา และการบริหารฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษา ประกอบด้วย 1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับและมีความเชี่ยวชาญในการบริหารงานฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษา จำนวน 6 คน 2. ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาส่งเสริมประสานงานกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ ประธานกรรมการอาชีวศึกษาภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 1 คน 3. ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา คือ แนวทางพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ได้มาจากการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ในเป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เป้าหมายละ 1 ลำดับ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการดำเนินกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา หมายถึง การดำเนินการและสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้แก่นักเรียน นักศึกษา ระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยแบ่งเป็น 2 เป้าหมาย 10 ด้าน

2. ระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย หมายถึง ข้อกำหนดว่าด้วยการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแห่งประเทศไทยแบ่งเป็น 2 เป้าหมาย 10 ด้าน คือ

เป้าหมายที่ 1 การพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดีและมีความสุข ประกอบด้วย แผนพัฒนา กิจกรรม 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการเสริมสร้างบุคลิกภาพและความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพทั้งร่างกายและจิตใจให้นักเรียน นักศึกษาร่วมกันแสดงศักยภาพของตน การทำงานร่วมกันเป็นทีม แก้ไขปัญหาาร่วมกันอย่างเป็นระบบ พัฒนาศักยภาพและประสบการณ์ของนักเรียนให้มีจิตอาสาพัฒนาสังคม

2.2 ด้านการเสริมสร้างสุขภาพกีฬาและนันทนาการ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสุขภาพอนามัยให้กับนักเรียน นักศึกษาพัฒนาศักยภาพทางด้านกีฬาและนันทนาการรวมถึงสมรรถนะด้านกีฬาและนันทนาการ มีการปลูกฝังการมีน้ำใจเป็นนักกีฬาให้กับนักเรียนอย่างเป็นระบบ

2.3 ด้านการเสริมสร้างพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาค่านิยมหลักที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน นักศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีความประพฤติดีทั้งกาย วาจา ใจ เป็นผู้นำที่ดีตลอดจนปลูกฝังความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

2.4 ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมให้นักเรียน นักศึกษาร่วมกันสืบทอดอนุรักษศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม กิจกรรมทางศาสนาตามวิถีชาวพุทธ มีความประพฤติที่ดีงาม ร่วมกันอนุรักษ์ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของสังคมอย่างเท่าเทียมกัน

2.5 ด้านการส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมให้นักเรียน นักศึกษาร่วมกันอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและพฤติกรรมในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าของนักเรียน

เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนเก่งและมีความสุข ประกอบด้วยแผนพัฒนากิจกรรม 5 ด้าน ดังนี้

2.6 ด้านการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพให้กับนักเรียน นักศึกษาโดยยึดความสอดคล้องกับนโยบายของ สอศ. มุ่งส่งเสริมประสบการณ์จากการทำโครงการวิชาชีพ ปลูกฝังจิตสำนึกการเป็นผู้ประกอบการที่ดีให้แก่นักเรียน

2.7 ด้านการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาให้นักเรียนนักศึกษาร่วมกันคิดสร้างวิสัยทัศน์ในการทำงานเป็นทีมมีความสามารถในการคิดทำโครงการวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์ ประกวดโครงการวิชาชีพประเภทความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีโครงการประกวดสิ่งประดิษฐ์สร้างสรรค์สู่การแข่งขันระดับประเทศฯ และนำความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ ในสถานศึกษา

2.8 ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษาได้บูรณาการความรู้ด้านต่างๆมาใช้ในการทำโครงการวิชาชีพ นำประสบการณ์จากการบูรณาการทำงานร่วมกันกิจกรรมบูรณาการความรู้ด้านอาชีพให้นักเรียนนำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคตให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

2.9 ด้านการพัฒนาความรู้ และความสามารถทางวิชาการ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษานำความรู้ทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการสร้างอาชีพ ปลูกฝังจิตสำนึกในการนำความรู้ความสามารถทางวิชาการไปใช้อย่างถูกวิธีเพื่อพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการให้นำความรู้ความสามารถด้านวิชาการไปใช้ในการสร้างงานสร้างอาชีพในอนาคต

2.10 ด้านการพัฒนาให้นักเรียนนักศึกษาให้มีมาตรฐานสู่สากล หมายถึง การดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการใช้ภาษาต่างประเทศตามหลักมาตรฐานสากลให้แก่ นักเรียน อบรมพัฒนาความรู้ระบบมาตรฐานสากลตามลักษณะที่พึงประสงค์ที่ สอศ.กำหนด พัฒนานักเรียนในการทำโครงการวิชาชีพโดยใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ ใช้ในการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการที่มีมาตรฐานได้รับการยอมรับจากสังคม

3. แนวทางการดำเนินกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา หมายถึง ผลของการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ จากผลการวิจัยในชั้นตอนที่ 1 ในภาพรวมและในเป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดลำดับสุดท้าย มากำหนดแนวทางการพัฒนาดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษาด้วยหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ด้านร่วมคิด ด้านร่วมทำ ด้านร่วมแก้ปัญหา และด้านร่วมประเมินผล ที่จัดขึ้นอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลายเพื่อการพัฒนาให้นักเรียน นักศึกษา ให้เป็นคนดีประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีงาม

3.1 ด้านร่วมคิด หมายถึง การดำเนินงานสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมาร่วมกันคิดจัดทำนโยบาย วางแผนการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นร่วมกัน วางแผนการสื่อสารประชาสัมพันธ์ วางแผนในการจัดตั้งชมรมและให้นักเรียนบุคลากรทุกคนต้องมีส่วนคิดวางแผนการจัดการด้านการจัดกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านร่วมทำ หมายถึง การดำเนินงานให้บุคลากรทุกคนร่วมกันแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบในการทำงาน นักเรียนทุกคนร่วมกันวางแผนจัดทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีการสนับสนุนงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ทุกด้านในการจัดทำกิจกรรมมีเวทีที่เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันแสดงศักยภาพของตน เพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เต็มใจที่จะทำงานร่วมกัน

3.3 ด้านร่วมแก้ปัญหา หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาด้วย ปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้เรียน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก นำปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และสถานศึกษาต้องสนับสนุนทรัพยากรด้านต่างๆ ทั้งด้านบุคคล การจัดการ วัสดุ รวมถึงงบประมาณ เพื่อเป็นส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาในกระบวนการทำกิจกรรม

3.4 ด้านร่วมประเมินผล หมายถึง การดำเนินการให้บุคลากรมีส่วนร่วมกันวางแผนการประเมินผลการจัดกิจกรรม กำหนดให้มีการประเมินแฟ้มรายงานการเข้าร่วมกิจกรรม ให้ครูที่ปรึกษาองค์การและตัวแทนนักเรียนองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำเกณฑ์การประเมินและร่วมกันประเมินผลกิจกรรมด้านต่างๆ

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาในตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

5. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ในตำแหน่งครูผู้สอนที่ทำหน้าที่หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนานักเรียน นักศึกษา ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาชมรมนักวิชาชีพฯ ที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ ภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

6. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนสายวิชาชีพ ภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยพาณิชยการ ยกเว้น วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ

2. ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมพัฒนานักเรียน นักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น